

Asia: Asia VN/25733/2021

Suomen digitaalinen kompassi, 2. luonnos

Kansallinen digikompassi kokonaisuutena

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Dokumenttiluonnoksen rakenne on selkiytynyt ja sisältö on paremmin jäsenneilty muun muassa kuvien ja SWOT-analyysin avulla. Kokonaisuuden hahmottaminen on muutosten myötä helpottunut. Tosin tavoitteiden numerointi herättää hämmennystä, koska se ei ole looginen.

Digikompassin tarkoituksena on koota digitalisaation ja datatalouden kansallinen kokonaiskuva ja asettaa tavoitteet kohti vuotta 2030. Digikompassi toimii työkaluna digitalisaatiokehityksen johtamisessa ja ohjaamisessa. Lähtökohtaisesti kompassin kokonaisuus strategisena dokumenttina vastaa tähän tarkoitukseen. Eryteisesti SWOT-analyysissä tunnistetut heikkoudet ja uhat antavat mahdollisuuden ryhtyä toimenpiteisiin niiden vähentämiseksi ja poistamiseksi. Samalla vahvuuksia ja mahdollisuuksia tulee hyödyntää ja kehittää edelleen. Luonnoksen osa-alueet ja tavoitteet ovat erittäin kannatettavia.

Osaaminen

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Osaamisen tavoitteet ovat hyviä, mutta työperäiseen maahanmuuttoon tulisi panostaa huomattavasti enemmän. Luonnoksen kirjaus pitkälle digitalisoiduista oleskelulupaprosesseista on hyvä lähtökohta, mutta Suomessa opiskelevien ja tutkinnon suorittaneiden jäämistä maahan on helpotettava sujuvoittamalla lupakäytäntöjä. Kun kotimainen työvoima ei kykene vastaamaan digiosaajien tarpeeseen, tarvitsemme asiantuntijoita myös ulkomailta. Osaajien työperäistä maahanmuuttoa pitää lisätä nopeuttamalla lupakäsittelyä ja tehdä se mahdollisimman sujuvaksi. Tavoitteena tulee olla lupaprosessin läpikäyminen päivässä.

Digitaalinen infrastruktuuri

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Tavoitteen 1 avaintuloksen alla todetaan, että EU: digitaalinen henkilöllisyys: 80 % kansalaisista käyttää digitaalista henkilökorttia. Komission kompassin tavoite on, että 80 prosenttia kansalaisista käyttää digitaalista tunnistusratkaisua. FiComin näkemyksen mukaan ei ole tarvetta yksilöidä digitaalista henkilökorttia, vaan tulisi olla teknologia neutraali lähestyminen. Lisäksi olisi syytä huomioida, että KKV:n ja Traficomien tekemän selvityksen (Traficomien selvityksiä ja tutkimuksia 2/2021 s. 39) mukaan ainoastaan 10 prosenttia ei ole käyttänyt sähköisiä tunnistuspalveluja viimeisten 12kk aikana, joten Suomessa komission asettama tavoite on jo täytetty.

FiCom pitää huolestuttavana kirjausta siitä, että satelliittilaajakaistan yhtenä keskeisenä ajurina on vähentää riippuvuutta pelkästään kaupallisesta tarjonnasta. Viestintäverkot ovat rakentuneet lähes kokonaan kaupallisesti, joten kirjausta voidaan pitää kilpailuneutraliteetin näkökulmasta ja kompassin yhden osa-alueen, digitaalisen infrastruktuurin ja sitä koskevien tavoitteiden, vastaisena.

Lisäksi FiCom huomauttaa, että Suomi on VNS E 45/2022 vp todennut, että "Suomi katsoo kuitenkin, että satelliittiviestintäjärjestelmään tulee investoida EU-tasolla olemassa oleva viestintäkapasiteetti huomioiden. Suomi korostaa, että investointien ei tule tapahtua maanpäällisten viestintäyhteyksien

kehittämisen kustannuksella tai turhia päällekkäisyyksiä luoden eikä vain avaruusalan perinteisiä toimijoita hyödyttäen. Koko viestintäjärjestelmää (maanpäälliset verkot mukaan lukien) kehitettäessä tulee ottaa mukaan saatavilla oleva paras teknologiaosaaminen, mukaan lukien 5G/6G ja kvantti, sekä uudet avaruusalan toimijat ja niiden tarjoamat ratkaisuehdotukset. Suomi katsoo, että investointien on myös kytkeydyttävä viestintäverkkojen standardointityöhön."

Mainituilla perusteilla FiCom esittää, että kirjausta kaupallisen riippuvuuden vähentämisestä satelliittilaajakaistan keskeisenä ajurina tulee muuttaa tai se on poistettava kokonaan.

Kyberturvallisuuden avaintuloksissa todetaan, että 5G- ja 6G-verkot on otettu käyttöön verkkoturvallisesti. Lisäksi avaintulokseksi on kirjattu, että kyberturvallisuus on otettu huomioon kriittisten toimijoiden riskienhallinnassa ja varautumissuunnitelmissa ja prosesseja auditoidaan säännöllisesti.

Mainitut avaintulokset ovat päällekkäisiä, koska kyberturvallisuuden huomioon ottaminen pitää sisällään myös viestintäverkot, joiden turvallisuudesta säädellään erittäin kattavasti esimerkiksi SVPL:n 243 – 244 a §:ssä. 5G- ja 6G-verkkoturvallisuutta koskeva käyttöönoton avaintulos tulee siksi poistaa tarpeettomana. Lisäksi 5G:tä koskeva avaintulos melko erikoinen, koska 5G-verkko on Suomessa jo otettu käyttöön laajasti ja verkkoturvallisesti. Jos kirjausta 5G:n osalta ei poisteta, jää vaikutelma, ettei nykyisen 5G-verkon käyttö ole verkkoturvallista. Jos kirjaus jostain syystä kuitenkin

halutaan säilyttää, tulee verkkoturvallisuuden käyttöönottoa avata tarkemmin, sillä käsite on uusi ja ennestään tuntematon.

Gigabittiyhteyden avaintulos (s. 34) on kannatettava tavoite, mutta se tulee täsmentää koskemaan laskevaa liikennettä EU-tavoitteen ja COM (2021) 118 liitteen alaviitteiden 4 ja 5 mukaisesti.

Luonnoksen s. 31 terminologiaa tulee muuttaa ”Digitaalinen infrastruktuuri muodostuu fyysisestä viestintään ja tiedon käsittelyyn tarvittavista verkoista ja laitteista eli laajakaistan- ja mobiiliverkkojen yhteyksiin tarvittavista...”. Kohdassa tulisi puhua kiinteistä verkoista laajakaistaverkkojen sijaan, sillä myös mobiiliverkot tarjoavat laajakaistapalveluita.

Yritysten digitalisaatio

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Yritysten avaintuloksessa (s. 38) todetaan, että ”julkisia panostuksia teknologiakehitykseen (ml. julkiset hankinnat) tehdään vuosittain”. Tämä on erittäin kannatettava tulostavoite. Se edellyttää kuitenkin sitä, että julkiset hankinnat ovat aidosti läpinäkyviä, avoimia ja kilpailutettuja, eikä hankintalakia kierretä sen tarkoituksen vastaisesti. Jos tämä ei toteudu, hankintalakia tulee muuttaa ja ottaa yhdeksi toimenpiteeksi.

Digitaaliset julkiset palvelut

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

Lahtinen Marko
Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry